

Antall István

Kóstoló

Kecskés András kiállítása a West Galériában

Budapest, 2002. július 2. kedd. 17 óra

Szél ellen fest Kecskés András. Széllel szemben gondolkodik, minden nekifeszülés nélkül, aligha elszánásból, még csak nem is makacsságból, mindösszesen azért, mert egész egyszerűen nem tehet mást. A technikai trükkök, a mutatványos ötletek, a képek helyébe állított intellektuális produkciók, a nagy munkával, sok szóval művé avatott gesztusok annyira idegenek alkatától, hogy szelíd szembeszegülése kiállításának legmeghökkenőbb eleme. Nevezhetnénk mindezt festői puritanizmusnak, ha visszafogottsága nem oldódna lírává érett vásznain. Az utóbbi évtizedekben alig találkozhatott a kiállítás-látogató ilyenfajta festői figyelemmel, fantázia-fékkal, ilyenfajta önvisszatartó, látvány-lefokozó konoksággal. Kecskés András odáig is elmegy, hogy visszakeresi a képi beszéd első szótagjait, a festék, a vászon magánhangzóit, az iskolás beállítások alapelemeit. Újra elemzi a látványt, analitikus szemlélete úgy hordozza magában a szintézist, hogy végtelenné növeli a tenyéryi tereket, ujjhegynyí fényfoltokat villant a végtelenbe, ecsetnyomokból sző szellős és mégis átgondolt, szerkesztett, komponált, tehát súlyos, fajsúlyos látványt. Persze nemcsak egy emberöltőnyit – gyermeköltőnyit mer visszanyúlni ahhoz, hogy a klasszikus európai festészet hagyományaiból valami elementárisan újat teremtsen. Nem. Azt az utat járja, amelyet Cézanne mester is járt. A legnehezebb utat, amely értetlenséggel, a kritika érzéketlenségével, a divatok zajaitól távol kanyarog, s amely csak hosszú távon, kínosan hosszú esztendőök nyomán ígérhet sikert.

Szél ellen fest Kecskés András és ez a korszerűtlenség a legvonzóbb újdonság, a legmélyebb modernitás, amely vállalható ebben a századváltó, ezredváltó, válságokat, válságfolyamatokat hordozó, kataklizmákat sejtető időben. A legvonzóbb modernitás ugyanis az időtlenség értékeit keresi. Az időtlenség harmóniáját nem lehet az órákra pillogva, határidőre teljesíteni. Az a harmónia, amely Kecskés András képeiből sugárzik, nem a problémák elfedése, nem a valóságtól való

elfordulás, nem egy képzelt idill képi hazugsága. A már emlegetett analízis a látvány szövetét fejtí föl, hogy újraszabhassa, újraértelmezhesse a tárgyakat, a tereket, a látványt. Hagyománya szerint ez az absztrakció az intellektuálisan legmélyebben megélt és többszörösen hiteles alkotói attitűd. Ez az apró kortyintás a levegőből a föld légkörének egészét idézi, összetételének végtelen bonyolultságát ígéri. Aprómunka ez, amely részleteiben, futtában, első látásra, nem hordoz katarzist. Együtt kell gondolkodnunk, együtt kell lélegeznünk a festővel, együtt kell az anyag mozgását figyelni, hogy ráleljünk a „csak vászon, csak keret, csak szög, csak festék, csak látvány” drámájára.

Előképhetnánk Kecskés András képeihez a lexikonokat és a tudós könyveket is. Emlegethetnénk mesterét Gerzson Pált, kinek kiérlelt festészete, tiszteletreméltó életműve, pedagógiai tapasztalata, tapintata csak úgy tűnik föl a tanítvány munkáin, ahogy bármely emberre rápillantva sejtjük a vérkörök, az erek, a sejtek mozgását. A hasonlatosság kizárólag módszertani, s nem felszíni. Semmiféle stiláris hatás ki nem mutatható, csak a gondolkozás igényessége, alapossága köti egymáshoz a két alkotót. Ám érdemes egy pillanatra példát véve példánkról, elemezni és összevetni. Gerzson Pál festészetében a finom absztrakció soha nem mond le egyfajta dekorativitásról, a látvány drámaiságát egy-egy képi csomópont hitelesíti. Kecskés András alkotásánál fogva az egészre figyel, azonos hangsúlyok között keresi a mögöttest. Még finoman rejtőzködő poént sem engedi meg magának, figyelme mindenre kiterjed, a festői továbblépésnek számtalan lehetőségét hordozza, több benne az átgondolt kísérlet mint a befejezettség. A kor és a korok különbsége adja e kétféle minőség magyarázatát. Gerzson Pál életművének finom intellektusa, távolságtartása, képi eszménye igazolja, amit a tanítványról mondtunk: a minőség távol esik a divatoktól.

Ám térjünk vissza Kecskés András teljesítményéhez.

Az 1968-ban született festő e kiállítással csak ízelítőt adhat. Részfelvétel ez, egy világgép szelete, ahol a csendéletek, a tér és tájábrázolás, a természet látványyszerű megjelenítése egy festői gondolkodásmódot szolgál. Olyan látásmódot, amely ha közvetlen közelségből is vizsgál, messzire tekint. Ezt a messzeséget, ha kell ezt a végtelent várjuk tőle.

Kitartását, képességét, tehetségét fölmérve – joggal.